

Správna výslovnosť

Niekoľko slov rodičom

Prirodzený rozvoj reči a bohatá slovná zásoba súvisia s celkovým rozvojom osobnosti dieťaťa. Každý rodič by mal preto vo vlastnom záujme podporiť správny vývin reči svojho dieťaťa.

Jednou s najčastejších chýb výslovnosti je s i g m a t i z m u s – nesprávna výslovnosť sykaviek /c,s,z,č,š,ž/. Rodičia túto chybu často podceňujú. Predpokladajú, že ide o stav ktorý sa vekom spontánne upraví. S takýmto názorom nemožno súhlasiť. Hoci sa u detí v predškolskom veku vyvíja výslovnosť nerovnomerne a jednotlivé druhy sigmatizmov nepôsobia rovnako rušivo, treba zabezpečiť, aby dieťa vstupovalo do prvého ročníka ZŠ nielen s bohatou slovnou zásobou, ale aj so správnou výslovnosťou. Počas školskej dochádzky sa poruchy reči stávajú logopedickým i školským problémom, ohrozujú samotné vyjadrovanie, čítanie i písanie.

Chyby reči nesmieme podceňovať, ale ani preceňovať. Ak u dieťaťa pretrváva nesprávna výslovnosť aj po piatom roku, treba sa poradiť s odborníkom – logopédom, ktorý na základe vyšetrenia rozhodne o správnom spôsobe korekcie. Logopéd po vyvedení správnej artikulácie jednotlivých hlások potrebuje aktívnu spoluprácu rodičov, pretože hovorová reč sa musí precvičiť a automatizovať v domácom prostredí.

V procese fixácie dosiahneme skoré a trvalé výsledky, ak budete postupovať podľa týchto zásad:

1. S dieťaťom pracujeme hravou a zábavnou formou, krátko a niekoľkokrát denne.
2. Dĺžku cvičenia volíme podľa veku a dispozície dieťaťa. U mladších a rozumovo menej vyspelých detí nemá presahovať 2-3 minúty. U starších detí cvičenie predlžujeme na 10-20 minút. Postupujeme podľa záujmu a pozornosti dieťaťa.
3. Dieťa do reči nenútime, usilujeme sa ho získať na aktívnu spoluprácu, vyvolávame až provokujeme u neho aktívnu potrebu hovoriť. Využívame rôzne pomôcky, ako sú hračky, farebné obrázky, riekanky, maľované čítanie a logopedické hry.
4. Nešetříme pochvalou a povzbudením. Pracujeme systematicky každý deň.
5. Pri cvičení nie sme nahnevaní ani nervózni, za nesprávnu výslovnosť dieťa netrestáme odmietaním ani nijako ináč.
6. Na dieťa nekladíme neprimerané požiadavky. Musíme brať do úvahy jeho osobnosť, schopnosti návyky. Rozhodujúci je aj typ rečovej poruchy.
7. Na zafixovanie hlásky venujeme dostatok času. Musíme byť trpezliví, pretože vyvedenie určitej hlásky je len prvým krokom vo fáze prebiehajúcich logopedických cvičení. Posledným krokom vedúcim k správnej výslovnosti je automatizácia v bežnej hovorovej reči.
8. Dieťaťu poskytujeme správny vzor reči, usilujeme sa dodržať primerané tempo, správny prízvuk i melódiu. Zrýchlené tempo, príliš výrazná artikulácia alebo naopak monotónna reč bez prízvuku deti unavuje, znižuje ich pozornosť a záujem. Korekcia nesprávnej výslovnosti závisí od viacerých činiteľov, a to najmä od druhu nesprávnej artikulácie, motivácie a osobnosti dieťaťa, osobnosti logopéda a aktívnej spolupráce rodičov.

Spracovala: Mgr. Mária Mihalčíková, špeciálny pedagóg